

VIRKISFYŚNI

TAÐ ERU IKKI PENGARNIR SUM DRÍVA VERKIÐ

Áki Bertholdsen

– Eg fór úr einum starvi sum maskinmeistari í Noregi til at taka við einum starvi sum bóndi í Saksun. So ein og hvør kann siga sær sjálvum, at tað var ikki fyri pengarnar, at eg valdi bóndalívið.

Tað sigur Jóhan Jógvanson, bóndi í Dúvugørðum í Saksun.

Nei, tað eru ikki pengarnir, sum dríva verkið hjá unga bóndanum í Saksun. Tað er hugurin og ein turka-trúgv upp á, at tað ber til at fáa lønandi vinnu burtur úr, sum fekk hann at sleppa tryggu tilveruni sum maskinmeistari í føstum starvi, fyri at eina óvissa tilveru sum bóndi í Saksun.

Sjálvur er hann upp-vaksin á garðinum og fekk rættiliga tíðliga áhuga fyri arbeiðnum á garðinum.

Men tað lá kortini ikki í kortunum at hann skuldi taka við garðinum, tí hann fór í maskinlæru og sigldi sum maskinmeistari í norsku alivinnuni.

– So at tað var ikki fyri pengarnar, at eg legðist upp og fór á landbúnaðarskúla og festi Dúgvugarðar í 2011, fortaldi hann á búnaðarstevnunum, sum Gamla Segl-húsið í Klaksvík skipaði fyri leygardagin.

Sá eina framtíð

Jóhan Jógvanson sigur, at garðurin hevði verið rikin sum garðar flest, men út-

gerð og amboð vóru slitin. Nýíløgurnar høvdu ikki verið tær stóru, so arbeiðsumstøðurnar vóru ikki tær bestu.

Hinvegin var heldur eingin skuld í garðinum, so tað var ein stórur fyrimunur.

Men hann sigur, at hann sá eina framtíð fyri sær í garðinum og tí hevur hann tikið hetta á seg.

– Tíðarrákið, har hvør hevur nóg mikið í sjálvum sær, merkti eisini virksemd á garðinum, tí mangan stóðu bóndafólkini nokk so einsamøll við nógvum arbeiði, sum var vanligt á einum garði, eitt nú at seyma pylsur, elta ganratálg o.s.fr.

Men tað er heldur ikki akkurát hesin parturin av landbúnaðinum, hann hevði áhuga fyri.

Versnandi umstøður

Inntøkugrundarlagið á garðinum er ikki øðrvísi enn á øðrum gørðum, men tey hava tann fyrimun, at gomlu húsini í Dúvugørðum eru stórt ferðamál og tað er eitt gott íkast til raksturin. Tey leiga eisini fiskirættindi til silafiskarar.

– Vit hava eina 5.000-6.000 ferðafólk um árið í Dúvugørðum og tað er eitt týðandi íkast til raksturin, Gjørdu vit okkum ómak, eri eg sannførdur um, at vit kundu liva av ferðavinnu burtur av. Men hugurin liggur meiri í sjálvum landbúnaðinum, leggur hann afturat.

Men hann sigur eisini, at inntøkugrundarlagið av seyðahaldi eru alsamt versnaður í nógv ár.

Skin og ull slepst illa av við. Avroð hava fólk heldur ikki áhugað fyri longur, tí bóndin í Dúvugørðum hevur kanska selt eini fyra, fimm avroð tilsamans, hesi árin, hann hevur havt garðin.

Pylsur og aðra framleiðslu slepst av við, men hann heldur, at tað er helst tí at útboðið er minkað.

Samfelagið broyttist og fólk tíma ikki longur at koyra langar teinar fyri at fáa viðskera og onkur hevur sagt, at innløgumaðurin er ein doyggjandi rasa.

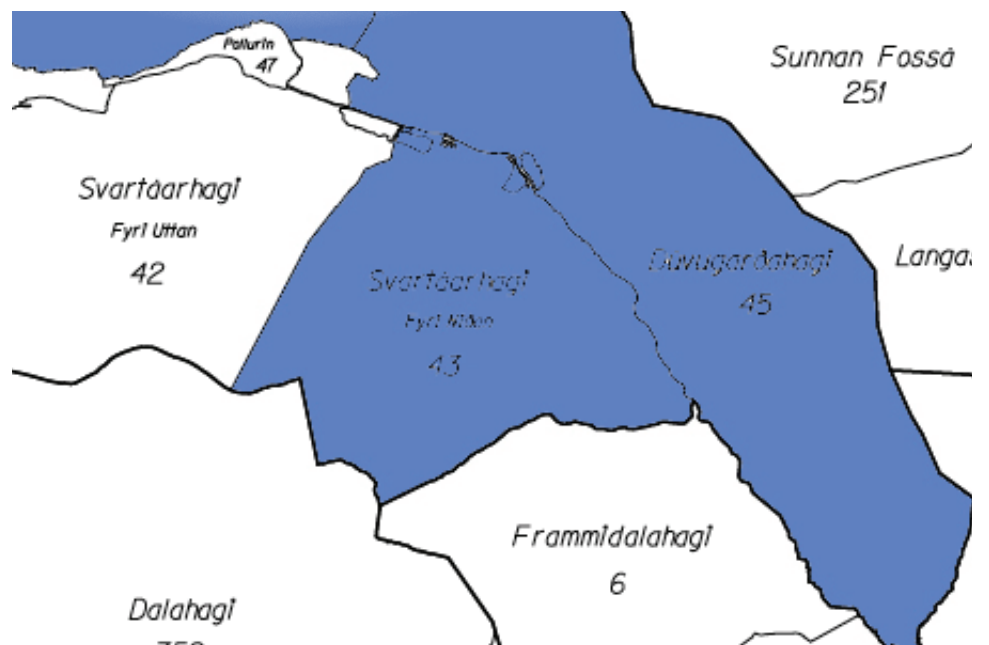
Jóhan Jógvanson heldur, at tað verður neyðugt at samstarva um tað, tí orkan er fíla eitt millumlið ímillum bóndan og endabrukaran. Tað skal vera eitt millumlið, sum keypir rávøru frá bóndunum, virkar hana og selir handa í handlunum...

Eina arbeiðsmannaløn eftir

Bóndin í Dúvugørðum sigur, tá ið hann festi garðin, setti hann sær sum mál, at eftir sjei árum skuldi hann hava eina arbeiðsmannaløn eftir, tá ið allar útreiðslurnar vóru farnar av.

Seyðhald er helst frægasti máttin at brúka hagarnar til matvøruframleiðslu. Tað er ein stóðug inntøka og tað er framvegis høvuðsinntøkukeldan.

Men samstundis hevur

Nú hevur Jóhan Jógvanson keypt festibrævið til tveir garðar afturat. Sostatt hevur hann nú góðar 25 merkur í fjørð og er sostatt størsti bóndi í landinum. Kortið vísir, hvussu hagarnir liggja

hann bjóðað maskintænastur av ymsum slagi fram fyri at bota um raksturin og í tí sambandi hevur hann ballað gras, grivið og gjørt annað maskinarbeiði fyri fólk.

Men eisini ein partur av bønnum á garðinum varð sligin og ballaður, og grasið selt, fyrst og fremst til rossafólk-ið.

– Maskinur og útgerð eru dýr og tað er sjálvsagt at samstarva um tað, tí orkan er nógv størri enn tørvurin, so tað er meningsleyst, at hvør jarðarbrukari hevur sína maskinpark, heldur hann

Men Jóhan Jógvanson sigur, at skal lønandi rakstur

fáast í seyðhald, er neyðugt at garðarnir eru so stórir, at teir bera minst 600 ær.

Sostatt helt hann, at tað var ein fyrirtreyt at fáa lagt afturat garðinum.

Tí kundi tað ikki verið betri, tá ið bóndin, sum hevði grannafesti, fortaldi, at hann ætlaði at gevast.

– Eg lá framvið at keypa festibrævið. og fráfarandi festarin vísti mær sera stóra vælvild, sigur hann, og sostatt fekk hann garðin.

Hann sær fyri sær, at framyvir verða nógvir garðar leysir. Hetta eru garðar, sum eru ov smáir til at skapa eina inntøku, men ov stórir til at

hava til ítriv, sigur hann.

– Skulu vit av álvara hava vinnuligt seyðahald í Føroyum, er einasta gongda leið at leggja garðar saman.

– Sjálvst á Dúvugørðum, har móguleikarnar fyri hjá-inntøkum vóru góðar, var neyðugt at veksa munandi um garðin fyri at fáa tað at bera til.

Síðani hevur hann fingið ein grannagarð afturat, soleiðis at nú hevur hann tilsamans ein garð upp á 25 merkur, umframt eina hálv-mørk í ogn, og tað er nógv størsti garður í landinum.

Samstundis er hann kom-in upp á 710 ær og nú fer